

Via post och e-post till:

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

fi.registrator@regeringskansliet.se

2017-09-29

Remissvar

Er ref: Fi2017/02580/FPM

Vår ref: 181/3

En ny lag om försäkringsdistribution (Ds 2017:17)

Med anledning av genomförandet i svensk rätt av Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution (IDD) lämnas i promemorian förslag till en ny lag om försäkringsdistribution, som ersätter lagen om försäkringsförmedling. Den föreslagna lagen innehåller näringsrättsliga och civilrättsliga regler som är tillämpliga på försäkringsdistributörers försäkringsdistribution, dvs. varje försäkringsförmedlare, försäkringsförmedlare som bedriver förmedling som sidoverksamhet, eller försäkringsföretag när de distribuerar försäkringar.

Det nya försäkringsdistributionsdirektivet är ett s.k. minimiharmoniseringsdirektiv som medger att medlemsstaterna inför krav som går utöver direktivets. I promemorian lämnas även förslag på krav utöver direktivets. Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 23 februari 2018.

Finansbolagens förening har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss och vill framföra följande synpunkter.

Finansbolag förmedlar direkt och indirekt genom ombud, försäkringar till sina kunder. Det sker dels för att erbjuda kunden skydd mot skada eller förlust av de objekt, t.ex. bilar eller datorer, som finansbolaget finansierar genom leasing eller avbetalning, dels för att säkerställa objektets värde som säkerhet för finansbolagets finansiering. Vidare förmedlar finansbolag försäkringar med anknytning till de egna finansieringstjänsterna, s.k. låneskydd eller återbetalningsskydd, som försäkrar kundens lån vid sjukdom, arbetslöshet och liknande. Försäkringsförmedlingen kan avse såväl externa försäkringsbolags produkter som försäkringar som meddelas av försäkringsgivare inom finansbolagets egen koncern.

Föreningen kommenterar förslagen enligt nedan.

Tillämpningsområde

Den nya lagen vidgar tillämpningsområdet för vilka aktörer som ska anses tillhöra de olika kategorier av försäkringsförmedlare och distributörer jämfört med den nuvarande lagen om försäkringsförmedling. Föreningen anser att det vidgade området samt dess kategorier och införda undantag kan medföra svårigheter för de berörda företagen att bedöma vad som ska anses vara försäkringsdistribution (och alltså kräver tillstånd eller registrering) och vad som faller in under undantaget. Undantagen finns i artikel 2.2 c och d. Som undantag nämns *"åtgärder som endast inskränker sig till att skapa kontakt mellan en kund och ett försäkringsföretag eller en försäkringsförmedlare ska (således) enligt direktivet inte anses utgöra försäkringsdistribution"*. Det saknas betydelse om hänvisningen sker vid exempelvis ett kundmöte eller via en webbplats. Utredningen föreslår att ett sådant undantag ska föras in i den nya lagen eftersom sådan verksamhet inte kan ha en direkt inverkan på kundens försäkringsskydd. Däremot – menar utredningen – bör lagen vara tillämplig om hänvisningen eller tipset kombineras med råd om ex. lämpligt försäkringsskydd. Undantaget ska heller inte kunna åberopas av den som biträder eller på annat sätt är delaktig i upprättandet av kontraktshandlingar eller dylikt.

Vid beredningen av den nuvarande lagen om försäkringsförmedling diskuterades undantagen (prop. 2004/05:133 s. 50f). Bland annat nämndes vissa situationer då gränsdragningen var oklar - exempelvis finansbolagens roll. Man tog särskilt upp finansbolags medverkan vid tecknande av fordonsförsäkringar som har samband med försäkringstjänster. I den nu förslagna promemorian nämns även detta och man hänvisar till den tidigare utredningens ställningstagande. Om detta - medverkan vid tecknande av försäkringar som sker vid sidan av annan huvudsaklig verksamhet - ska anses vara försäkringsdistribution eller inte, menar utredningen får avgöras utifrån hur verksamheten faktiskt bedrivs i det enskilda fallet. I vårt remissvar har vi inledningsvis redogjort för just finansbolagens roll i detta sammanhang. Föreningen anser att utifrån det som beskrivs i den aktuella departementspromemorian (s. 119), alltså finns en gränsdragningsproblematik som i slutändan bidrar till tillämpningsproblem för t.ex. finansbolag. Det är olyckligt att varken direktivet eller promemorian på ett klart och tydligt sätt redogör för hur finansbolagens roll ska definieras – en roll som är relativt vanlig i sammanhanget. Att överlämna åt rättstillämpningen att slutligt avgöra gränsdragningen för vad som ska utgöra försäkringsdistribution, är mindre lämpligt eftersom rättstillämpningen sker genom sanktionsbeslut som kan orsaka kännbara skador för det berörda företaget.

Definitioner

Genom den nya lagen införs två nya definitioner, sidoverksamma försäkringsförmedlare och anknutna sidoverksamma försäkringsförmedlare. Regleringen av vilka som kan agera som anknutna förmedlare ändras. Även om det är direktivet som ställer upp dessa nya definitioner blir de många olika begreppen förvirrande för den som ska förstå och agera efter dem. Det är – särskilt för finansbolag som nämnts ovan – svårt att veta under vilken kategori företaget hamnar. Gränsdragningen framgår inte tydligt och kan ändras beroende på hur ett företag agerar i en given situation. Föreningen efterfrågar därför ett klagörande i denna del så att det blir lättare att förstå och anpassa verksamheten efter de nya definitionerna. En klarare gränsdragnings för när en verksamhet faller in under tillstånds- eller registreringsplikt alternativt under undantagen bör eftersträvas.

Strängare reglering i Sverige saknar tillräcklig motivering och analys

Föreningen konstaterar att promemorian innehåller argumentering för möjligheten att införa strängare regler än vad direktivet kräver. Det ska enligt promemorian ske på ett proportionerligt och balanserat sätt för att stärka konsumentskyddet vid finansiell rådgivning, uppnå en konkurrensneutral marknad mellan likartad verksamhet samt för att förbättra förutsättningarna för att bedriva en effektiv tillsyn. Bland annat hänvisas till Finansinspektionens konstateranden att det finns betydande konsumentskyddsproblem på den svenska marknaden.

Föreningen anser att en implementering av ett direktiv i så hög grad som möjligt ska vara konform med EU-akten för att uppnå målet om en konkurrensneutral och effektiv marknad. I förslaget föreslås på ett antal områden strängare regler än vad direktivet ställer upp. I vissa situationer, exempelvis vid investeringsrådgivning och provisioner som utgår till förmedlarna kan detta vara motiverat. Däremot anser föreningen att det i förslaget inte alltid ges tillräckligt övertygande motiveringar för att gå längre än direktivet. En strängare implementering ska vara proportionerlig och föreningen är av uppfattningen att strängare regler inte alltid är ändamålsenliga. Regelbördan på de svenska bolagen – särskilt de som agerar på den finansiella marknaden – är tung och strängare regler måste kunna motiveras.

Sanktionsavgift mot juridiska personer

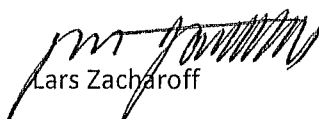
Den sanktionsavgift som kan beslutas vid överträdelser av kraven i nya lagen avviker från direktivet. I direktivet bestäms den till fem procent av omsättningen, medan förslaget föreslår tio procent. Motiveringen för förslaget att lägga avgiften på tio procent är inte övertygande. Jämförelse görs med sanktioner som beslutas enligt penningtvätsregelverket. Penningtvätsregelverket avser emellertid att förebygga grov brottslighet och penningtvätt som får anses vara betydligt allvarigare än en överträdelse av reglerna om försäkringsdistribution. I detta sammanhang saknas en klar motivering för avviken från direktivet. Utredningen bör ansluta sig till direktivets gräns; fem procent av omsättningen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya lagen ska träda i kraft den 23 februari 2018. Föreningen anser att tidplanen är alltför kort och att implementeringen blir svår att genomföra inom denna korta tidsrymd. Föreningen anser därför att man starkt bör överväga att skjuta fram ikraftträdandet en tid så att företagen hinner genomföra nödvändiga åtgärder för att efterleva bestämmelserna.

Stockholm som ovan,

FINANSBOLAGENS FÖRENING

Lars Zacharoff

Saud Rana